

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2020/1906**z dne 14. maja 2020****s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja SESAR za proračunsko leto 2018**

EVROPSKI PARLAMENT,

- ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Skupnega podjetja SESAR za proračunsko leto 2018,
  - ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,
  - ob upoštevanju mnenja Odbora za promet in turizem,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0044/2020),
- A. ker je bilo Skupno podjetje SESAR (v nadaljnjem besedilu: skupno podjetje) ustanovljeno februarja 2007 za izvajanje programa Enotno evropsko nebo – raziskave upravljanja zračnega prometa (SESAR), katerega cilj je posodobiti upravljanje prometa v Uniji;
- B. ker je po sprejetju Uredbe Sveta (EU) št. 721/2014 SESAR 2020 podaljšal delovanje skupnega podjetja do 31. decembra 2024;
- C. ker je bilo skupno podjetje zasnovano kot javno-zasebno partnerstvo, katerega ustanovna člana sta Unija in Eurocontrol;
- D. ker prispevek Unije za uvajalno fazo SESAR 2020 za obdobje 2014–2024, ki se financira v okviru programa Obzorje 2020, znaša 585 000 000 EUR; ker v skladu z novimi sporazumi o članstvu v okviru programa Obzorje 2020 pričakovani prispevek Eurocontrola znaša 500 000 000 EUR, drugi partnerji iz letalske industrije pa bodo prispevali najmanj 500 000 000 EUR, pri čemer bodo približno 90 % prispevkov Eurocontrola in drugih partnerjev predstavljali stvarni vložki;

Splošno

1. ugotavlja, da Računsko sodišče v svojem poročilu (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navaja, da zaključni račun skupnega podjetja za leto, ki se je končalo 31. decembra 2018, v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavlja njegov finančni položaj na dan 31. decembra 2018 ter njegov poslovni izid, denarne tokove in gibanje kapitala za tedaj končano leto v skladu z njegovo finančno uredbo in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije;
2. je seznanjen s tem, da poročilo Računskega sodišča navaja, da so transakcije, povezane z letnimi računovodskimi izkazi skupnega podjetja za proračunsko leto 2018, v vseh pomembnih vidikih zakonite in pravilne;
3. ugotavlja, da je učinkovito komuniciranje bistven element uspešnih projektov, ki jih financira Unija; meni, da je treba povečati prepoznavnost dosežkov skupnega podjetja in razširjanje informacij o dodani vrednosti; poziva skupno podjetje, naj si prizadeva za proaktivno komunikacijsko politiko ter javnost obvešča o rezultatih svojih raziskav, na primer prek družbenih medijev ali drugih medijskih kanalov, s čimer bi povečalo ozaveščenost javnosti o učinku podpore Unije, zlasti kar zadeva tržno uvajanje;

4. poziva Računsko sodišče, naj oceni smiselnost in zanesljivost metodologije za izračun in vrednotenje stvarnih vložkov; predlaga, naj se pri tem ocenita zasnova in odpornost smernic za izvajanje postopka za stvarne vložke, kar bi bilo v pomoč pri postopkih načrtovanja, poročanja in potrjevanja teh stvarnih vložkov;
5. opozarja, da je SESAR tehnološki steber pobude za enotno evropsko nebo (SES), njegova naloga pa je z usklajevanjem in izvajanjem raziskav prispevati k odpravi razdrobljenosti te pobude; poudarja, da je med najpomembnejšimi dosežki skupnega podjetja prosto določanje zračnih poti za zmanjšanje letalskih emisij in emisij goriva; zato meni, da bi se lahko s pomočjo skupnega podjetja dodatno prispevalo k vzdržnosti letalskega sektorja;
6. poudarja, kako pomembno je delo skupnega podjetja pri pospeševanju uvajanja inovacij; poleg tega poudarja, da ima pomembno vlogo pri razvoju sistema U-space in pripravi načrta, da bo mogoče brezpilotne zrakoplove varno uvesti in uporabljati v spodnjem zračnem prostoru, kar je osnova za sodoben in hitro rastoč sektor;

Upravljanje proračuna in finančno poslovanje

7. ugotavlja, da je proračun za leto 2018 znašal 94 800 000 EUR v odobritvah plačil (90 900 000 EUR v letu 2017) in 129 517 762 EUR v odobritvah za prevzem obveznosti (109 900 000 EUR v letu 2017); ugotavlja, da je vključno z neporabljenimi sredstvi iz prejšnjih let, ki jih je skupno podjetje vrnilo v proračun za tekoče leto, in namenski prejemki skupni razpoložljivi proračun za plačila znašal 166 465 000 EUR (213 000 000 EUR v letu 2017), skupni razpoložljivi proračun za prevzem obveznosti pa 175 918 000 EUR (130 900 000 EUR v letu 2017);
8. ugotavlja, da je bil decembra 2016 SESAR 1 uradno zaključen, zadnji končni znesek nepovratnih sredstev pa je bil izveden decembra 2017, neporabljene odobritve plačil v višini 40 000 000 EUR iz prejšnjih let pa so bile prenesene v leto 2018 za povračilo viška denarnih prispevkov, prejetih od članov industrije SESAR 1, in za plačilo zakasnelih, vendar še vedno upravičenih zahtevkov za povračilo stroškov za projekte iz sedmega okvirnega programa in projekte vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T); z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je bilo mogoče konec leta 2018 za popravna plačila uporabiti le 1 800 000 EUR (5 %) teh sredstev, 20 000 000 EUR (50 %) je bilo razveljavljenih, 18 200 000 EUR (45 %) pa je bilo prenesenih v leto 2019; obžaluje, da je konec leta 2018 v zaključni fazi SESAR 1 skupno podjetje še vedno imelo velik znesek odprtih obveznosti v višini 61 400 000 EUR in da ta sredstva, dodeljena skupnemu podjetju, ne bodo v celoti porabljena;

Izvrševanje večletnega proračuna v okviru sedmega okvirnega programa in programa TEN-T

9. ugotavlja, da je od stvarnih vložkov in denarnih prispevkov drugih članov za operativne in upravne dejavnosti skupnega podjetja v višini 1 284 300 000 EUR (od tega 700 000 000 EUR prispevkov Eurocontrola in 584 300 000 EUR prispevkov drugih članov sektorja letalskega prometa), skupno podjetje do konca leta 2018 potrdilo prispevke v višini 1 099 800 000 EUR (560 700 000 EUR je prispeval Eurocontrol, 539 100 000 EUR pa drugi člani sektorja letalskega prometa);

Izvrševanje večletnega proračuna v okviru programa Obzorje 2020

10. ugotavlja, da so od subvencije Unije v višini 585 000 000 EUR v okviru programa Obzorje 2020 do konca leta 2018 skupni denarni prispevki Unije (generalni direktorat za mobilnost in promet (GD MOVE)) za operativne dejavnosti skupnega podjetja znašali 216 900 000 EUR ter da so se drugi člani zavezali, da bodo za operativne dejavnosti programa SESAR 2020 skupnega podjetja zagotovili stvarne vložke in denarne prispevke v višini vsaj 1 000 000 000 EUR (ocenjeni znesek v višini 500 000 000 EUR, ki naj bi ga zagotovil Eurocontrol, skupaj z ocenjenim zneskom v višini 500 000 000 EUR iz sektorja letalskega prometa); poleg tega ugotavlja, da so drugi člani ob koncu leta 2018 prispevali 14 400 000 EUR v gotovini in so potrdili stvarne vložke v višini 114 000 000 EUR, poročali pa so tudi o dodatnih 120 200 000 EUR stvarnih vložkov, ki pa še ni bil potrjen;
11. ugotavlja, da je skupno podjetje v okviru programa SESAR 2020 konec leta 2018 izvedlo 81 % odobritev za prevzem obveznosti in 61 % odobritev plačil, ki so bile na voljo za projekte v okviru programa Obzorje 2020, in razveljavilo približno 44 600 000 EUR (35 %) razpoložljivih odobritev plačil v okviru programa Obzorje 2020 (stopnja uporabe odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil v letu 2017 je bila 80,24 % oziroma 67,97 %);

12. je seznanjen s pripombami Računskega sodišča, da so bile nizke stopnje izvajanja in visoke stopnje razveljavitev za plačila v okviru programa Obzorje 2020, ki so bile na voljo v letu 2018, predvsem posledica konservativnega načrtovanja proračuna skupnega podjetja, pri čemer pri načrtovanju in spremljanju proračuna ni bil v celoti upoštevan znesek neporabljenih sredstev za plačila iz prejšnjih let;

Uspešnost

13. je seznanjen s ključnimi kazalniki uspešnosti skupnega podjetja v letu 2018, zlasti predvidenimi vrednostmi finančnega vzvoda javno-zasebnega partnerstva na koncu programa:

— z metodo vmesnega ocenjevanja: 1,22,

— z metodo izpopolnjenega vmesnega ocenjevanja: 1,26,

— za program Obzorje 2020: 2,26 in

— finančni vzvod partnerstva: 1,74;

14. ugotavlja, da je skupno podjetje izpolnilo svoje ključne cilje politike in operativne cilje iz enotnega programskega dokumenta za obdobje 2017–2019;

15. opozarja skupno podjetje na svoj poziv, naj sprejme ukrepe, s katerimi bi doseglo ciljno stopnjo učinka vzvoda v višini 1,41 za celotno obdobje 2014–2020;

16. ugotavlja, da je stopnja stroškov upravljanja (upravna/operativna proračunska sredstva) še vedno nižja od 5 %, kar kaže, da je organizacijska struktura skupnega podjetja precej varčna in učinkovita;

17. ugotavlja, da je skupno podjetje eno od več skupnih podjetij, ki so imela več operativnih sinergij z decentraliziranimi agencijami Unije, ki delujejo na svojih področjih raziskav in inovacij, zlasti skupno podjetje in Evropska agencija za varnost v letalstvu sta sodelovala na področju brezpilotnih zrakoplovov;

18. ugotavlja, da se v letnem poročilu o dejavnostih skupnega podjetja za leto 2018 informacije o ključnih kazalnikih uspešnosti glede uravnotežene zastopanosti spolov nanašajo samo na leto 2017 in ne na leto 2018; ugotavlja, da se podatki za leto 2017 nanašajo na razpise skupnega podjetja za zbiranje predlogov v zvezi s programom Obzorje 2020 v letu 2016, pri čemer so številke za ključne kazalnike uspešnosti naslednje: delež žensk v projektih v okviru programa Obzorje 2020 – 15,4 %; delež koordinatoric projektov – 12 %; delež žensk v svetovalnih in strokovnih skupinah Komisije itd. – 33,3 %;

19. ugotavlja, da je skupno podjetje izvedlo tri pomembne pobude, ki so bile ključne za oblikovanje vizije za prihodnost upravljanja zračnega prometa v Evropi v letu 2018, in da so bili rezultati teh dosežkov, ki jih priznava celotna skupnost upravljanja zračnega prometa, preneseni na Komisijo, ki bo sprejela naslednje ukrepe za njihovo vključitev v letalski zakonodajni in politični okvir;

20. priznava, da se je poleg rezultatov iz predhodnih raziskovalnih projektov skupno podjetje izkazalo za ključno pri inovacijah v letalstvu, in sicer z vključevanjem novih udeležencev, ki niso tradicionalni akterji, v raziskave in inovacije na področju upravljanja zračnega prometa;

Postopki javnih naročil in zaposlovanja

21. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je imelo skupno podjetje 31. decembra 2018 skupno 42 zaposlenih (leta 2017 pa 40);

22. ugotavlja, da je skupno podjetje v letu 2018 podpisalo 48 pogodb, vključno s 37 posebnimi pogodbami o izvajanju okvirnih pogodb skupnega podjetja in medinstitucionalnih sporazumov, in da je opravilo 12 postopkov javnih naročil: pet postopkov s pogajanjem brez predhodne objave obvestila o javnem naročilu, pet postopkov s pogajanjem zelo nizke, nizke in srednje vrednosti, tri odprte javne razpise in eno nagrado;

23. ugotavlja, da je skupno podjetje v okviru sporazuma o prenosu pooblastil GD za mobilnost in promet januarja 2018 objavilo odprti javni razpis za zbiranje predlogov za študije in predstavitev v zvezi z upravljanjem prometa brez-pilotnih zrakoplovov v Evropi (razpis U-Space), pri čemer se najvišji znesek nepovratnih sredstev v višini 9 500 000 EUR financira iz sklada instrumenta Komisije za povezovanje Evrope; z resno zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče, kljub temu, da so merila za oddajo javnega razpisa na splošno upoštevana v smernicah iz Uredbe (EU) št. 1316/2013⁽¹⁾, opazilo več prekrivanj in razhajanj med merili za dodelitev in njihovimi podmerili, kar bi lahko ogrozilo splošno učinkovitost postopka ocenjevanja nepovratnih sredstev in bi ga bilo treba obravnavati v fazi zasnove in priprave razpisa;

Notranja kontrola

24. je seznanjen, da so postopki predhodne kontrole skupnega podjetja zanesljivi, zlasti za vmesna in končna plačila iz sedmega okvirnega programa, in da skupno podjetje izvaja naknadne revizije pri upravičencih, medtem ko je za naknadne revizije plačil v okviru programa Obzorje 2020 pristojna skupna revizijska služba Komisije; ugotavlja, da je stopnja preostalih napak pri naknadnih revizijah, o katerih je konec leta 2018 poročalo skupno podjetje, znašala 1,29 % za projekte iz sedmega okvirnega programa in 1,33 % za projekte iz programa Obzorje 2020;
25. priznava, da je skupno podjetje v skladu z nadaljnjim ukrepanjem v zvezi z resolucijo Parlamenta o razrešnici za proračunsko leto 2017 sprejelo ukrepe za odpravo pomislekov Parlamenta, zlasti je skupno podjetje imenovalo novega vodjo ekipe za proračun in finance, tako da skupina vključuje novega uradnika za finance in finančnega asistenta, skupno podjetje je v postopku zaposlovanja glavnega finančnega uradnika, vzpostavljen pa je tudi nov proračunski postopek, ki je privedel do pravočasne priprave podrobnega proračuna;

Notranje revizije

26. ugotavlja, da je služba Komisije za notranjo revizijo izdala končno revizijsko poročilo o usklajevanju skupnega podjetja s splošnim podpornim centrom ter izvajanjem njegovih orodij in storitev, kar je privedlo do treh pomembnih priporočil; ugotavlja, da je skupno podjetje pripravilo podroben akcijski načrt za obravnavo tveganj, povezanih s temi priporočili, ki naj bi se izvajala v letu 2019;
27. ugotavlja, da je skupina za notranjo revizijo leta 2018 izvedla dejavnosti, ki so se osredotočale na revizijska zagotovila in posvetovanja; ugotavlja, da je skupina za notranjo revizijo opravila naknadno revizijo v zvezi z zaposlovanjem in dejavno sodelovala pri izvajanju ocene tveganja skupnega podjetja, se povezala s službo Komisije za notranjo revizijo, Računskim sodiščem in drugimi ustreznimi revizijskimi akterji, spremljala izvajanje akcijskih načrtov skupnega podjetja v zvezi s preteklimi revizijami in izvajala nadaljnje ukrepe v zvezi s postopkom podelitve razrešnice;
28. ugotavlja, da je skupno podjetje julija 2018 izvedlo delavnico za obvladovanje korporativnih tveganj, da bi poročalo o obvladovanju tveganja in potrdilo glavne spremembe, povezane s korporativnimi tveganji;

Zadeve v zvezi z uvajalno fazo projekta SESAR

29. ugotavlja, da je Računsko sodišče leta 2019 objavilo posebno poročilo št. 11/2019 o uredbi Unije za posodobitev upravljanja zračnega prometa; ugotavlja, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu ocenilo, kako uspešno je Komisija upravljala izvajanje programa SESAR od leta 2011, ali je bilo posredovanje Unije usmerjeno v projekte, ki najbolj potrebujejo podporo, in ali je to imelo dodano vrednost za upravljanje zračnega prometa v Uniji; ugotavlja, da je treba v prihodnje učinkovito upravljati zračni promet, da se zagotovita varnost in učinkovitost;
30. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče ugotovilo, da bi se večina revidiranih projektov financirala brez finančne podpore Unije in da je prišlo do pomanjkljivosti pri izvajanju sheme financiranja, zlasti nezadostno prednostno razvrščanje, koristi upravljanja zračnega prometa v operativnem okolju pa še vedno niso bile dokazane;
31. poziva Komisijo, naj organ za podelitev razrešnice obvesti o ukrepih, ki so jih sprejeli za zmanjšanje morebitnih nasprotij interesov, zlasti glede izbire projektov;
32. podpira priporočila Računskega sodišča, katerih namen je obravnavati ta vprašanja, in ugotavlja, da je Komisija sprejela vsa priporočila Računskega sodišča; poziva Komisijo, naj spremlja izvajanje priporočil Računskega sodišča;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 1316/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope, spremembi Uredbe (EU) št. 913/2010 in razveljavitvi uredb (ES) št. 680/2007 in (ES) št. 67/2010 (UL L 348, 20.12.2013, str. 129).

Promet in turizem

33. ugotavlja, da je skupno podjetje predstavilo proračun z dvema ločenima oddelkoma: (1) SESAR 1 in (2) SESAR 2020; nadalje ugotavlja, da je bil SESAR 1 sofinanciran iz programa TEN-T in sedmega okvirnega programa za raziskave, SESAR 2020 pa iz programa Obzorje 2020;
  34. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti znašala 83 %, za plačila pa 47 % (za SESAR 1: 99 % oziroma 5 % ter za SESAR 2020: 81 % oziroma 61 %); ugotavlja tudi, da je nizka skupna stopnja izvrševanja plačil predvsem posledica nizke stopnje pri SESAR 1, ki odraža finančno zaprtje njegovih projektov in zaključevanje programa, pa tudi prizadevanj skupnega podjetja, da bi bili tekoči stroški čim nižji;
  35. poudarja, da so za nadaljnji razvoj evropskega zračnega prostora v zvezi s pobudo SES 2+ ter za uvedbo brezпилотnih zrakoplovov potrebni zadostni finančni in kadrovske viri;
  36. ugotavlja, da je skupno podjetje svoje dejavnosti izvajalo povsem v skladu s štirimi različnimi okviri: programom Obzorje 2020, programom instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) U-space za predstavitevne dejavnosti z brezпилотnimi zrakoplovi ter dvema posebnima okviroma za razpis za storitev aktivnega geografskega ograjevanja in študijo za pripravo predloga za prihodnjo strukturo evropskega zračnega prostora; priznava, da je poslovanje skupnega podjetja zaradi teh različnih pravnih okvirov zelo oteženo, zato ga želi pohvaliti, da uspešno izvaja inovacijske projekte;
  37. poudarja, kako pomembno je delo skupnega podjetja pri pospeševanju uvajanja inovacij; poleg tega poudarja, da ima pomembno vlogo pri razvoju sistema U-space in pripravi načrta, da bo mogoče brezпилотne zrakoplove varno uvesti in uporabljati v spodnjem zračnem prostoru, kar je osnova za sodoben in hitro rastoč sektor; poudarja pomen skupnega podjetja pri pripravah na posodobitev evropskega osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa, ko se bo s holistično digitalno preobrazbo letalstva, v središču katere bodo potniki, prešlo na digitalno evropsko nebo; zato meni, da bi bilo treba vlogo skupnega podjetja v naslednjem večletnem finančnem okviru priznati in še okrepiti;
  38. ugotavlja, da je skupno podjetje nadaljevalo s finančnim in upravnim zapiranjem programa SESAR 1; nadalje ugotavlja, da je dejanska skupna stopnja izvrševanja programa 89,9 %; ugotavlja, da ima skupno podjetje na svojem virtualnem bančnem računu 30,7 milijona EUR za kritje vseh preostalih obveznosti programa SESAR 1 in da bi morale skupno podjetje v skladu z napovedmi plačil in izterjav zaključiti SESAR 1 z ocenjenim denarnim presežkom v višini 30,6 milijona EUR; opozarja, da bodo zbrana proračunska sredstva iz programa SESAR 1 uporabljena za povračilo presežkov denarnih prispevkov članov skupnega podjetja, preostali neporabljeni znesek pa bo vrnjen Uniji;
  39. ugotavlja, da je bilo leto 2018 prvo leto SESAR 2020, ko se niso izvajali projekti SESAR 1; ugotavlja tudi, da je v prihodkih SESAR 2020, ki so leta 2018 znašali 96,0 milijonov EUR, prispevek Unije znašal 88,2 milijona EUR, prispevek Eurocontrola pa 5,2 milijona EUR;
  40. ugotavlja, da je zaradi neporabljenih odobritev plačil v letu 2018 nastal presežek v višini 19,3 milijona EUR, ki ostane v skupnem podjetju (od tega 0,05 milijona EUR za SESAR 1 in 19,25 milijona EUR za SESAR 2020), ter da kumulativni presežek znaša 77,24 milijona EUR (od tega 30,93 milijona EUR za SESAR 1 in 46,31 milijona EUR za SESAR 2020);
  41. ugotavlja, da so bile zadnje revizije programa SESAR 1 v zvezi s plačili, opravljenimi v letu 2017, začete leta 2018 in da je bil zaključen četrti cikel revizij, ki je zajemal 23 revizij v osmih državah članicah; je zaskrbljen zaradi stopnje preostalih napak, ki za leto 2018 znaša 5,07 %;
  42. je seznanjen z rezultati primerjalne analize kadrovskega načrta za leto 2018: 61,67 % delovnih mest za operativne naloge, 28,57 % delovnih mest za upravne naloge in 9,76 % nevtralnih delovnih mest.
-